

تاثیر شخصیت افراد در نحوه رانندگی

بررسی‌های یک مطالعه نشان داد که افرادی که شخصیت روان‌رنجور دارند رفتارهای خشونت‌آمیز بیشتری را در حین رانندگی از خود بروز می‌دهند.

بررسی‌های یک مطالعه نشان داد که افرادی که شخصیت روان‌رنجور دارند رفتارهای خشونت‌آمیز بیشتری را در حین رانندگی از خود بروز می‌دهند.

به گزارش ایسنا، تصادفات جاده‌ای در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه یک مشکل مهم و یکی از علل اصلی مرگ در جهان است. این فاجعه پیامدهای اقتصادی و هزینه‌های بسیار زیادی به دنبال دارد. بر اساس آخرین گزارش جهانی وضعیت ایمنی راه‌ها که توسط سازمان جهانی بهداشت منتشر شده است، مرگ‌های ناشی از سوانح ترافیکی سال ۲۰۱۶ در ایران حدود ۱۵ هزار نفر برآورد شده است.

عامل انسانی در اکثر حوادث ترافیکی نقش کلیدی دارد و خشونت و رفتارهای تهاجمی راننده، به عنوان عامل اصلی خطر است. این رفتارها به صورت غیرمستقیم پیش‌بینی‌کننده تصادفات هستند.

برخی مطالعات نشان داده که رفتارهای راننده می‌تواند تحت تاثیر ویژگی‌های شخصیتی او قرار گیرد و ویژگی‌های شخصیتی می‌تواند در رانندگی فرد موثر باشد. به اعتقاد روان‌شناسان شخصیت انسان از پنج ویژگی اصلی تشکیل شده است. این پنج ویژگی شامل؛ برون‌گرایی، موافق بودن، پذیرا بودن، وظیفه‌شناسی و روان‌رنجوری هستند.

افرادی که میزان شاخص برون‌گرایی در آن‌ها زیاد است، افرادی خوش‌مشرب و اجتماعی هستند که از ارتباطات و دوره‌های اجتماعی و شلوغ لذت می‌برند. افرادی که شاخص موافق بودن آن‌ها بالاست، به خوبی با بقیه مشارکت و همکاری می‌کنند و حاضرند در مواقع مشخص از نیازهای خودشان کوتاه بیایند. افرادی که شاخص وظیفه‌شناسی آن‌ها بالایی دارند، به تک‌تک مراحل مسئولیت و وظایفشان دقت می‌کنند. افرادی که شاخص پذیرا بودن در آن‌ها بالاست، خلاقیت بیشتری دارند و دارای روحیه‌ای ماجراجو و تجربه‌گرا هستند. شاخص روان‌رنجوری نیز شامل احساس غم و اندوه، دمدمی مزاج بودن و نداشتن ثبات احساسی است. این افراد راحت‌تر و سریع‌تر از سایرین عصبی و یا غمگین می‌شوند و احساسات منفی را تجربه می‌کنند.

از آن‌جا که در ایران، ارتباط میزان خشونت و صفات شخصیتی رانندگان تقریباً ناشناخته است، پژوهشگران با انجام مطالعه‌ای این میزان رفتارهای خشونت‌آمیز رانندگان و ارتباط آن با صفات شخصیتی آن‌ها را بررسی کردند.

حمید سوری و ترانه یوسفی؛ پژوهشگران مرکز تحقیقات ارتقای ایمنی و پیشگیری از مصدومیت‌های دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، پژوهشگرانی بودند که در انجام این مطالعه مشارکت داشتند.

اطلاعات مورد نیاز این مطالعه در بازه زمانی شهریور تا دی ماه ۱۳۹۷ با استفاده از پرسش‌نامه جمع‌آوری شد. در این پرسش‌نامه، اطلاعات جمعیت‌شناختی افراد و بروز خشونت، مورد بررسی قرار گرفت. همچنین صفات شخصیتی افراد نیز با استفاده از پرسش‌نامه شخصیتی «نئوفر» ارزیابی شد.

سوالات بروز خشونت شامل: عصبانی شدن از عدم توجه سایر رانندگان به علائم شما، تعقیب سایر رانندگان، بافاصله کم پشت سر سایر رانندگان جهت ترساندن آن‌ها رانندگی کردن، اعتراض با حرکات دست، با صدای بلند بدویراه گفتن، زبان یا شکلک برای سایر رانندگان درآوردن، استفاده از نوربالا در شب برای اذیت سایر رانندگان، عصبی شدن از گیر افتادن در ترافیک یا گیر افتادن پشت راننده‌ای که آهسته رانندگی می‌کند، انتقام از سایر رانندگانی که شما را عصبانی کرده‌اند، عبور از چراغ قرمز، ترمز کردن وقتی راننده دیگری با فاصله نزدیک پشت سر شما رانندگی می‌کند، تغییر مسیر ناگهانی بدون راهنما، بسیار نزدیک شدن به خودروی جلویی، بوق زدن برای راننده‌ای که شما را عصبانی کرده، پیاده شدن از ماشین و گلاویز شدن با سایر رانندگان، کورس گذاشتن با سایر رانندگان، عبور از شانه جاده در زمان ترافیک، بحث و مجادله با سایر رانندگان بر سر جای پارک، رانندگی با سرعت بیش از حد مجاز و زیر پا گذاشتن قوانین راهنمایی و رانندگی در صورت اطمینان از عدم جریمه شدن؛ بود.

در این پژوهش، از رانندگان وسایل نقلیه موتوری مختلف در پایانه‌های تاکسی‌رانی، اتوبوس‌رانی و برخی خیابان‌های مناطق آزادی، تهران پارس، یونک، میدان آرژانتین و تجریش در شهر تهران، خواسته شد تا پرسش‌نامه تحقیق را تکمیل کنند. سپس داده

های به دست آمده از این مطالعه با استفاده از روش های آماری، تحلیل شد.

در این مطالعه ۳۱۲ نفر شرکت کردند و به طور کلی ۸۷.۳ درصد از شرکت کنندگان مرد و ۱۲.۷ درصد زن بودند. بیشترین گروه سنی، رانندگان بالای ۴۶ سال بودند و میانگین سنی شرکت کنندگان ۴۲ سال بود. نوع وسیله نقلیه آن ها ۶۸.۲ درصد سواری، ۵.۲ درصد وانت، ۱۷.۹ درصد اتوبوس، ۲.۳ درصد مینی بوس و ۶.۴ درصد موتورسیکلت بود.

بیشترین ویژگی شخصیتی در بین رانندگان، وظیفه شناسی با میزان ۳۰.۲ درصد و پس از آن شاخص برون گرایی با ۲۱.۲ درصد بود. همچنین ویژگی شخصیت پذیرا بودن، کم ترین ویژگی شخصیتی در رانندگان بود (۱۳.۲ درصد).

یافته های این مطالعه نشان داد که موارد عصبی شدن از گیر افتادن در ترافیک یا گیر افتادن پشت راننده ای که آهسته رانندگی می کند (۲.۷۵ درصد)، بوق زدن برای راننده ای که شما را عصبانی کرده (۲.۵۶ درصد) و اعتراض با حرکات دست به رانندگانی که موقع رانندگی شما را عصبانی می کنند (۲.۴۵ درصد)، بیشترین میانگین خشونت و موارد زبان یا شکلک درآوردن برای سایر رانندگان (۱.۴۳ درصد) و عبور از چراغ قرمز (۰.۴۵ درصد) کمترین میانگین خشونت را داشتند.

در این پژوهش؛ بین میزان خشونت و صفات شخصیتی روان رنجوری، ارتباط معنادار وجود داشت و ارتباطی بین خشونت با سایر ویژگی های شخصیتی دیده نشد.

پژوهشگران این مطالعه با توجه به نتایج به دست آمده می گویند: «می توان استدلال کرد که افراد دارای صفات شخصیتی روان رنجوری به دلیل مستعد ابتلا بودن به استرس بالا، پایین بودن پایداری احساسی، به طور ناگهانی، راحت تر و سریع تر از سایر گروه های شخصیتی عصبی و خشمگین می شوند و رفتارهای خشونت آمیز بیشتری را نیز در حین رانندگی از خود بروز می دهند».

به گفته این محققان؛ توانایی درک و پیش بینی رفتار رانندگان در بهبود ایمنی راه های جاده ای ضروری است. همچنین می تواند اطلاعات مفیدی برای مداخلات ایمنی جاده ای در میان کاربران جاده در ایران ارائه کند. سیاست های مدیریت ایمنی ترافیک و برنامه ها می تواند از طریق شناخت شخصیت ها و نقش آن ها در رفتار رانندگی مؤثرتر واقع شوند.

همچنین اقدامات ایمنی جاده ای باید راننده هایی را که بیشتر در معرض رفتارهای نامطلوب رانندگی قرار دارند، هدف قرار دهد.

یافته های این مطالعه؛ پاییز سال جاری به صورت مقاله علمی پژوهشی با عنوان «بررسی ارتباط بین میزان خشونت در رانندگی و صفات شخصیتی بین رانندگان شهر تهران» در مجله تخصصی اپیدمیولوژی ایران، منتشر شده است.